

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

מה אומרת התנ"ך על חכמה? — היסוד · כתובים לפי הגרסה המלכותית (KJV) עם מספרי סטרונוג

THE FOUNDATION · THE ORIGINAL STUDY, SET IN THE ANCIENT ORDER

חכמה — דוקטרינה מקראית יסודית

דבר פתיחה

כולם רוצים להיות חכמים, אך מעטים יחלו שם שבו אלוהים מתחיל. לחכמה יש נקודת התחלה: יראת יהוה. השפה העתיקה קוראת לחכמה חכמה (H2451, wisdom), והיא קוראת ליראה ההיא יראה (H3374, fear); מראשית ועד אחרית השתיים הולכות יחד. אלוהים אינו מסתיר ממך חכמה. הוא נותן אותה. היא יוצאת מפיו שלו, והוא צופן אותה לישרים כמו אוצר. אך עליך לחפור אחריה, כדרך שאנשים חופרים אחר כסף. ושים לב לכך היטב: לא תוכל למצוא את דעת אלוהים עד שתבין את יראת יהוה. זהו המחקר היסודי על החכמה: היכן היא מתחילה, איזו ברכה שורה על היראים אותו, מהי אותה יראה, וכיצד הברית החדשה נושאת אותה הלאה. קרא כל מילה במו עיניך. חקור אותה.

שלוש שאלות שמחקר זה עונה עליהן:

1. היכן מתחילה החכמה, ומי נותן אותה?
2. אילו ברכות שייכות ליראי יהוה?
3. מהי יראת יהוה, והאם הברית החדשה עדיין מלמדת אותה?

מילות מפתח יווניות

“**יִרְאָה**” — **G5401 phobos** — יראה, יראת כבוד והלוך ביראת יהוה, נפרצו הקהילות

“**יִרְאָה**” — **G5399 phobeo** — לפחד, לִירָא יִרָא אותו יותר

“**חכמה**” — **G4678 sophia** — חכמה החכמה עצמה, הנישאת אל הברית החדשה

“**רועד**” — **G5156 tromos** — רָעַדָה, חִלְחִלָה הַמְלִיזָה בַּפֶּחַד עָבְדוּ אֶת יְשׁוּעָתְכֶם בְּיִרְאָה וּבְרָעָדָה

“**זוהמה**” — **G3436 molusmos** — טינופת, כתם

מילות מפתח בעברית

“חכמה” — **H2451 chokmah** — חכמה, מיומנות; להתבונן, להבחין, לתפוס
יְהוָה יִתֵּן חֲכָמָה

“יראה” — **H3374 yirah** — יראה, יראת כבוד
יִרְאֵת יְהוָה הִיא רֵאשִׁית חֲכָמָה

“יראה” — **H3372 yare** — לפחד, לירא
יִרְאוּ אֶת יְהוָה קִדְשׁוֹ

“הבנה” — **H998 biynah** — הבנה, תבונה
רוח חכמה ותבונה

“דעת” — **H1847 daath** — דעת
מִצָּא דַעַת אֱלֹהִים

“חכמה בריאה” — **H8454 tuwshiyah** — תבונה בריאה; מה שמוביל להצלחה
הוא צפון אותן לישירים

“הבנה מהירה” — **H7306 ruwach** — להריח; לתפוס במהירות
ריח מוכר מביא הכרה מהירה

“רחם” — **H7355 racham** — רחם, אהבה, חמלה
יְהוָה מְרַחֵם עַל יִרְאָיו

עוגן הפתיחה

תְּהִלִּים 111:10 ראשית חכמה יראת יהוה שכל טוב לכל עשיהם תהלתו עמדת לעד: **[H2451 chokmah]**
[H3374 yirah]

יראת יהוה = ראשית חכמה → שכל טוב לכל עשיהם.

(מחשבותי האישיות — החוכמה חייבת להתחיל ביראת יהוה; אין דלת אחרת. ושימו לב היכן נמצאת ההשכלה הטובה: עם אלה העושים את מצוותיו. השכלה טובה היא הצלחה טובה, והיא מגיעה על ידי עשייה, לא על ידי שמיעה בלבד.)

יראת ה' היא ראשית חכמה

A. יְשַׁעְיָהוּ 11:2 ונחה עליו רוח יהוה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יהוה: **[H3374 yirah]**
[H1847 daath] **[H998 biynah]** **[H2451 chokmah]**

רוח יהוה תנוח עליו = רוח חכמה ובינה + רוח דעת ויראת יהוה.

(מחשבותי האישיות — יראת יהוה מתחילה ברוח. היא נזכרת כאן בין הדברים של רוח יהוה, והיא שוכנת במקום שבו הוא שוכן.)

B. יְשַׁעְיָהוּ 11:3 והריחו ביראת יהוה ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח: **[H3374 yirah]**
[H7306 ruwach]

הבנה מהירה ביראת יי → לא לשפוט למראה עיניו + ולא להוכיח למשמע אזניו.

(המחשבות האישיות שלי — הבנה מהירה: המילה היא רוח (H7306, להריח). כשם שריח מוכר מביא להכרה מהירה, כך יראת יהוה עושה את האדם מהיר תפיסה — הוא יודע דבר לפני שהעיניים והאוזניים סיימו איתו, ואינו שופט על פי מה שעיניו רואות.)

C. מְשָׁלִי 2:6 כי יהוה יתן חכמה מפיו דעת ותבונה: **[H1847 daath]** **[H2451 chokmah]**
יהוה יתן חכמה → מפיו דעת ותבונה.

D. מְשָׁלִי 2:7 וצפן לישירים תושיה מגן להלכי תם: **[H8454 tuwshiyah]**
הוא יצפן לישירים תושיה + מגן להלכי תם.

(המחשבות האישיות שלי — חכמה נכוחה היא תושיה (H8454, חכמה נכוחה) — חכמה שעומדת בקציבות, חכמה המובילה להצלחה. הוא צופן אותה לישירים, כדרך שאדם צופן אוצר; והוא עצמו הוא המגן להולכים בתום.)

E. מְשָׁלִי 2:4 אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה: **[H4301 matmown]**
אם תבקשנה ככסף + תחפשנה כמטמונים.

F. מִשְׁלֵי 2:5 אז תבין יראת יהוה ודעת אלהים תמצא: [H3374 yirah] [H1847 daath]

אז תבין יראת יהוה, ודעת אלהים תמצא.

(מחשבותי האישיות — מתי? כאשר אתה מקבל את מילותיו, כאשר אתה מטה את אונך אליהן, וקורא לדעת, ומבקש אותה כמו שמבקשים כסף. אז — ולא לפני כן — תבין את יראת יהוה, ותמצא את דעת אלהים. אינך יכול להוסיף דעת לאמונתך עד שתבין את יראת יהוה; וחכמה זו צפונה לישרים.)

II. הברכות של יראי ה'

A. תְּהִלִּים 128:1 שיר המעלות אשרי כל ירא יהוה ההלך בדרכיו: [H3373 yare]

אשרי כל ירא יי + ההלך בדרכיו.

B. קִהְלֶת 12:13 סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם: [H3372 yare]

יראת אלהים + שמירת מצותיו = כל חובת האדם.

C. תְּהִלִּים 34:9 יראו את יהוה קדשיו כי אין מחסור ליראיו: [H3372 yare]

יראו את יהוה → אין מחסור ליראיו.

D. תְּהִלִּים 103:11 כי כגבה שמים על הארץ גבר חסדו על יראיו: [H2617 checed]

כי כגבה השמים על הארץ = כן גבר חסדו על יראיו.

E. תְּהִלִּים 103:13 כרחם אב על בנים רחם יהוה על יראיו: [H7355 racham]

כרחם אב על בנים = כן יהוה מרחם על יראיו.

(המחשבות האישיות שלי — *pities* הוא *racham* (H7355, לרחם): לאהוב באהבה עדינה, כאופן שבו אב אוהב את בנו שלו. זהו חלקם של יראיו — לא אימה, אלא אהבתו העדינה של אב.)

III. יראת יהוה היא שְׁנָא רַע

A. מִשְׁלֵי 8:13 יראת יהוה שנאת רע גאה וגאון ודרך רע ופי תהפכות שנאתי: [H3374 yirah] [H7451 ra]

יראת יהוה = לשנא רע.

B. מִשְׁלֵי 16:6 בחסד ואמת יכפר עון וביראת יהוה סור מרע: [H3374 yirah]

ביראת יהוה → יסורו אנשים מרע.

(מחשבותי האישיות — קודם לשנא את זה, ואחר כך לסור ממנו. יראת יהוה היא לשנא את אשר הוא שונא; וכל השונא רע לא יעמוד קרוב אליו לאורך זמן.)

C. מִשְׁלֵי 19:23 יראת יהוה לחיים ושבע ילין בל יפקד רע: [H3374 yirah] [H2416 chay]

יראת יהוה לחיים → ושבע ילין, בלי־פקד רע.

ד. יראת ה' בלשון החדשה

A. מתיו 10:28 ואל תיראי מן ההרגים את הגוף ואת הנפש לא יוכלו להרג אך תיראו את אשר יוכל לאבד גם את הנפש גם את

הגוף בגיהנם: [G622 apollumi] [G5399 phobeo]

אל תפחדו מאלה ההורגים את הגוף → אלא פחדו ממנו אשר יוכל להאביד גם את הנפש וגם את הגוף.

(מחשבותי האישיות — השפה הישנה אומרת יראה (H3374, fear); השפה החדשה אומרת פובוס (G5401, fear). השפה השתנתה, אך היראה לא נעלמה. שים את יראתך על הנכון: לא על האדם, שיכול רק להרוג את הגוף — אלא על מי שיכול להשמיד גם את הנפש וגם את הגוף. אך זכור מי הוא: מושיע, והוא מושיע באופן שלם.)

B. מעשים 9:31 ויהי שלום לקהלות בכל מקומות יהודה והגליל ושמרון ותבנינה ותתהלכנה ביראת האדון ותרכינה בנחמת רוח

הקדש: [G5401 phobos] [G4129 plethuno]

התהלכות ביראת יהוה + בנחמת רוח הקודש → התרבו.

(המחשבות האישיות שלי — הליכה ביראת יהוה מביאה הרבה. ושימו לב לחברה שהיא שומרת: יראת יהוה ונחמת רוח הקודש הולכות יחד. הן אינן מנוגדות זו לזו; לקהילות היו שתייהן, והן צמחו.)

C. הקורינתיאנים 7:1 לכן חביבי בהיות לנו ההבטחות האלה נטהרה את עצמנו מכל טמאת בשר ורוח להשלים קדשתנו ביראת

אלהים: [G5401 phobos] [G42 hagiosune] [G3436 molusmos]

נטהר את עצמנו מכל טמאת הבשר והרוח → להשלים את הקדשה ביראת אלהים.

(המחשבות האישיות שלי — הקדושה מושלמת ביראת האלוהים. הטומאה כאן היא מולוסמוס (G3436, filthiness) — מריחה, כמו בוך על פיסת בגד; והיא משפיעה גם על הבשר וגם על הרוח. הטיהור הוא עלינו לעשות — הבה נטהר את עצמנו — וביראת האלוהים הקדושה מגיעה לשלמותה

D. הפיליפינים 2:12 לכן חביבי כאשר שמעתם לי בכל עת כן לא לבד בהיותי עמכם כי עוד יתר עתה אשר אני רחוק מכם תיגעו בתשועת נפשתיכם ביראה וברעדה: [■ G5401 phobos] [■ G5156 tromos] [■ G4991 soteria] **פִּעְלוֹ אֶת יְשׁוּעַתְכֶם = בִּירְאָה וּבְרַעְדָּה.**
(המחשבות האישיות שלי — רעדה היא *tromos (G5156, trembling)*: רעידה ההולכת יחד עם פחד. זהו ישועתכם שלכם אתם מטפלים בה; טפלו בה ביראה וברעדה.)

סיום

משלי 2:5 אז תבין יראת יהוה ודעת אלהים תמצא: [■ H3374 yirah] [■ H1847 daath] **הֵבֵן אֶת יִרְאָת יְהוָה → מָצָא אֶת דַּעַת אֱלֹהִים.**

תהילים 103:17 וחסד יהוה מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בנימין: [■ H2617 checed] **חֶסֶד יְהוָה מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו.**

(מחשבותיי האישיות — כעת אסוּף את כל העניין יחדיו. יראת יהוה היא ראשית חכמה. יהוה יתן חכמה; הוא צופן אותה לישרים; וכל המבקש אותה ככסף יבין יראת יהוה, וימצא דעת אלהים. אותה יראה היא לשנוא רע. אותה יראה מובילה לחיים. הקהילות ההולכות בה מתרבות, והקדושה נשלמת בה. ועל היראים אותו, חסד יהוה מעולם ועד עולם. יראת יהוה איננה דלת חשוכה; היא הדלת אל חסדו. התחל שם.)

מבחן תרגול

1. תהלים קי"א, י' — יראת יהוה היא ראשית:

- (א) דעת
- (ב) תבונה
- (ג) חכמה

2. מתי י':28 — אך תיראו את אשר יוכל לאבד:

- (א) גם את הנפש גם את הגוף בגיהנם
- (ב) הגוף, אך לא הנשמה
- (ג) הנפש, ולא הגוף

3. משלי ב:4 — אם תבקשנה ככסף, וכמטמונים תחפשנה:

- (א) זהב טהור
- (ב) מטמונים
- (ג) אבנים יקרות

4. משלי ב:6 — כי יהוה יתן חכמה מפיו:

- (א) חכמה ומוסר
- (ב) עצה ונבונה
- (ג) דעת ותבונה

5. משלי ח:13 — יראת יהוה היא:

- (א) לשנוא רע
- (ב) לסור מרע
- (ג) לפחוד מרעה

6. מעשי השליחים 9:31 — ותתהלכנה ביראת האדון ובנחמת רוח הקדש, הקהלות היו:

- (א) הוגדל
- (ב) מפוזר
- (ג) התרבתה

7. קהלת י"ב 13 — את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה:

- (א) ראשית דעת
- (ב) כל האדם
- (ג) מסקנת החכם

איך המחקר הזה מתפצל

--> כיצד הראשית פוגשת את הראשית: משלי א'ז' אומר כי יראת יהוה היא ראשית דעת, ומשלי ט'י' אומר כי היא ראשית חכמה — הצג את שתי הראשית זו לצד זו וחקור את ההבדל.

כיצד פרק שלם חופר למענה: איוב כ"ח שואל מאין תמצא החכמה, ומסתיים, הן יראת אדני היא חכמה (איוב כ"ח, כ"ח).

איך האוצר גנוז כעת: בקש אותה כמטמונים (משלי 2:4) מוביל אל אשר-בו נצפנו כל אוצרות החכמה והדעת (קולוסים 2:3).

→ כיצד הרוח שורה על הנצר: ורוח חכמה שרתה עליו (ישעיה יא, 2) — חקור את מי שרוח החכמה שורה עליו.

כיצד להשיגה אם היא חסרה לכם: אם יחסר לאחד מכם חכמה, יבקשנה מאת האלהים הנותן לכל בנדיבה ואינו מחרף (יעקב א, ה).

SOURCES & CREDITS

.Scripture: Modern Hebrew Bible (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated

.Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0)

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

.Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain)

.Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1)

.SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) ©